

Beschrijving en oorzaken NAH

Onder N.A.H. wordt verstaan: 'Hersenletsel ten gevolge van welke oorzaak dan ook, anders dan rond of vanwege de geboorte ontstaan, dat leidt tot een onomkeerbare breuk in de levenslijn'.

Een *traumatisch hersenletsel* wordt veroorzaakt door een 'externe' gebeurtenis. Bijvoorbeeld een harde klap tegen de schedel, een ongeval of mishandeling.

Een *niet-traumatisch hersenletsel* wordt veroorzaakt door processen die zich in het lichaam afspelen. Bijvoorbeeld een herseninfarct, bloeding, meningitis, encefalitis of een tumor. Als gevolg van (niet-) traumatisch hersenletsel kunnen er complicaties ontstaan die het hersenletsel negatief kunnen beïnvloeden of kunnen vergroten: epilepsie, waterhoofd (hydrocephalus), zuurstofgebrek

Algemene kenmerken van NAH

N.A.H. kan leiden tot stoornissen in allerlei aspecten van het functioneren van een kind. De ernst en de aard van de stoornissen wordt mede bepaald door de lokalisatie en de omvang van de beschadigingen in de hersenen. Er kunnen dus op één of meerdere gebieden van het functioneren in mindere of meerdere mate problemen ontstaan en ervaren worden. Met andere woorden: een kind kan sommige taken nog op een hoog niveau uitvoeren, terwijl het andere taken zelfs helemaal niet meer of minder goed kan uitvoeren. Ook kan het zijn dat het algehele niveau van het kind lager is dan voor het verworven hersenletsel. De ontstane stoornissen zijn niet altijd aan de buitenkant van het kind te zien. De omgeving kan denken dat het kind helemaal in orde is, terwijl er door het hersenletsel allerlei interne processen verstoord zijn en er dus wel degelijk problemen zijn. Deze problemen kunnen bijvoorbeeld te maken hebben met het tempo van informatieverwerking, met het geheugen of met de aandacht en concentratie en belemmeren de uitvoer van taken in het alledaagse leven.

Mogelijke gevolgen voor het onderwijs aan een leerling met NAH

Motorische ontwikkeling:

- Door de beschadiging heeft het kind mogelijk een terugval in de ontwikkeling en moet het vaardigheden opnieuw aanleren. Hiervoor is revalidatie inzetbaar.
- Vaak is er een asymmetrie: de ene hersenhelft (en dus ook lichaamshelft) is erger aangedaan dan de andere. Of 1 lichaamshelft is aangedaan en de andere niet.
- Handsamenwerkingsproblemen zoals knippen, plakken, kleuren, manipuleren en monteren
- Het aanleren van motorische vaardigheden in de gymzaal kan moeizamer verlopen vanwege onder andere beperkt inzicht, angst.
- Er kan sprake zijn van veranderde spierspanning waardoor zitten op standaardmeubilair niet mogelijk is.

Zelfredzaamheid:

- Verminderde zelfredzaamheid bij omkleden, toiletbezoek, veters strikken, eten en het leren hanteren en organiseren van tas en materialen KAN aan de orde zijn.

Leerontwikkeling:

De samenwerking van hersenfuncties onderling kan verstoord zijn.

- planning, overzicht en inzichtproblemen
- rekenproblematiek
- moeilijker nieuwe dingen aanleren en de aandacht vasthouden

- snelle overprikkeling
- tempo problemen.

Sociaal-emotionele ontwikkeling:

- De leerling is vaak niet zichtbaar anders dan anderen en kan zelf niet aangeven waar hij/zij problemen heeft omdat het inzicht hierin vaak beperkt is. Vooral de sociaal emotionele problematiek kan maken dat een kind geïsoleerd raakt en onbegrip ervaart.

*Via SWV de Eem kan **De Kleine Prins** een interactieve voorlichting bieden over dit onderwerp, voor uw team of netwerk op uw locatie. Tijdens deze voorlichting reiken wij praktische oplossingen, tips en tools aan, zodat u nóg passender onderwijs kunt bieden.*